

Huvudman

DBGY Juvelen AB

Beslut

Datum 2025-10-24

Dnr SI 2025:6051

Sida 1 (18)

Ärendet

Tillsyn av gymnasieskola vid Drottning Blankas Gymnasieskola Gävle i Gävle kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) DBGY Juvelen AB att senast den **26 januari 2026** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande behöriga lärare i matematik, arbetsplatsförlagt lärande samt studiehandledning på modersmålet. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om DBGY Juvelen AB inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

DBGY Juvelen AB ska vidta följande åtgärder

Behöriga lärare i matematik

1. Se till att eleverna ges undervisning av legitimerade och behöriga lärare i matematik. Huvudmannen ska i samband med redovisningen av vidtagna åtgärder inkomma med underlag som visar vilka lärare som undervisar i matematik. Huvudmannen ska också inkomma med underlag som styrker undervisande lärares legitimation och behörighet. I de fall elever ges undervisning i matematik av lärare som saknar behörighet ska huvudmannen redogöra för om någon av skollagens undantagsregler är tillämplig. Huvudmannen ska då även redogöra för den obehöriga lärarens erfarenhet och utbildning. Huvudmannen ska även redogöra för skälen till att huvudmannen bedömt att en undantagsregel varit tillämplig för lärarna. Huvudmannens redovisning ska även omfatta en redogörelse för vilka ansträngningar som har gjorts för att rekrytera legitimerade och behöriga lärare i matematik (2 kap. 13 och 18 §§ skollagen).

Arbetsplatsförlagt lärande

1. Se till att elever som går år 2 och 3 på Hantverksprogrammet inriktning frisör, barberare, hår- och makeupstylist samt Försäljnings- och serviceprogrammet erbjuds arbetsplatsförlagt lärande (APL) i en omfattning som motsvarar minst 15 veckor. Huvudmannen ska inkomma med en förteckning över vilka APL-platser som används och en redogörelse för i vilken omfattning eleverna har haft eller planerar att ha APL under läsåret 2025/26 (16 kap. 16 § skollagen).

Studiehandledning på modersmålet

1. Se till att identifiera elever som kan ha behov av studiehandledning på modersmålet samt se till att dessa elever ges studiehandledning på modersmålet. Huvudmannen ska redovisa vilka ansträngningar som gjorts för att tillgodose elevers behov av studiehandledning på modersmålet. För de fall där de vidtagna ansträngningar för att tillgodose elevers behov av studiehandledning på modersmålet inte har lyckats, redogör för de, av huvudmannen, vidtagna och planerade ansträngningarna för att kunna erbjuda elever studiehandledning på modersmålet (9 kap. 9 § gymnasieförordningen).

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) DBGY Juvelen AB en anmärkning avseende brister rörande frånvaro. DBGY Juvelen AB ska senast den **26 januari 2026** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalad brist. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser extra anpassningar, anmäla och utreda särskilt stöd, trygghet, studiero, ordningsregler, regler för hantering av mobiltelefoner och annan kommunikationsutrustning, utredning av ordningsstörande beteende, anmäla kränkande behandling samt att särskilt beakta nationella prov vid betygsättningen.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till dokument.goteborg@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till

Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2025:6051) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys hösten 2025 inlett en tillsyn av Drottning Blankas Gymnasieskola Gävle, DBGY Juvelen AB, i Gävle kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Drottning Blankas Gymnasieskola Gävle följer gällande bestämmelser om behöriga lärare i matematik, arbetsplatsförlagt lärande, studiehandledning på modersmålet, frånvaro, extra anpassningar, anmäla och utreda särskilt stöd, trygghet, studiero, ordningsregler, regler för hantering av mobiltelefoner och annan kommunikationsutrustning, ordningsstörande beteende, anmäla kränkande behandling samt att nationella prov särskilt beaktas vid betygsättningen.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer mellan den 9 och 10 september 2025. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a. förteckning över undervisande lärare och förteckning av arbetsförlagt lärande. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Behöriga lärare i matematik

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inkommen dokumentation framgår att det finns tre lärare som undervisar i matematik. Två av lärarna är vid tiden för tillsynen ej behöriga i ämnet och saknar lärarlegitimation. Båda studerar till lärare för att bli behöriga att undervisa i matematik. Den tredje undervisande läraren har lärarlegitimation men är ej behörig i matematik för gymnasieskolan. Vidare framkommer av den inkomna dokumentationen att det finns två lärare med legitimation och behörighet för undervisning i matematik för gymnasieskolan. Ingen av dessa två personer undervisar i matematik.

Rektorn uppger att han vet om detta och att båda lärarna uppgett att de inte vill undervisa i ämnet. Av den anledningen har rektorn inte organiserat så att lärarna undervisar i matematik. Tjänsteplaneringen innevarande läsår är likadan som tidigare läsår och det finns därmed ingen möjlighet att fylla de behöriga lärarnas tid med även undervisning i matematik uppger rektorn. Med anledning av att en av de obehöriga lärarna kommer att avsluta sin anställning på skolan har rektorn annonserat efter lärare i matematik. Rektorn uppger att han, inte förrän inför läsårsstart, fick information från huvudmannen att han årligen behöver annonsera efter lärare med behörighet i det fall obehörig lärare undervisar i aktuellt ämne.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen (2 kap. 13 § skollagen).

Om det inte finns någon att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven enligt 13 § eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna eller barnen, får en annan lärare eller förskollärare bedriva undervisningen. En sådan lärare eller förskollärare ska

1. vara lämplig att bedriva undervisningen, och
2. i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande.

En person som avses i första stycket får bedriva undervisning under högst ett år i sänder. Detta gäller dock inte om undervisning avser modersmål (2 kap. 18 § skollagen).

Av förarbetena till skollagen framgår att huvudmannen efter denna tid är skyldig att på nytt försöka finna en lärare som har en utbildning som är avsedd för undervisningen (prop. 2009/10:165, s. 653).

Av förarbeten till skollagen framgår också att rektorn har ansvar för att planera verksamheten på ett sådant sätt att lärare används för sådan undervisning som läraren har utbildning för. Det betonas också (s. 261) att läraren är den enskilt viktigaste faktorn för elevernas resultat. Studier visar att lärares ämneskompetens och didaktiska kompetens är avgörande för att eleverna ska nå goda resultat (prop. 2009/10:165 s. 262).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister avseende att eleverna ska ges undervisning av behöriga lärare. Utredningen visar att det finns lärare med legitimation och behörighet att undervisa i matematik vid skolenheten men att dessa lärare inte används till undervisningen i matematik. Det finns inte heller några särskilda skäl till att lärarresurserna är organiserade på sådant sätt att lärare som saknar behörighet används för undervisningen i matematik när lärare med rätt ämnesbehörighet finns att tillgå.

Vidare har inte rektorn sett till att lärare som saknar behörighet i matematik undervisar endast ett år i sänder och att rektorn på nytt försöker rekrytera lärare med rätt ämnesbehörighet. Anledningen till att en tjänst som lärare i matematik annonserats är inte utifrån ovanstående utan utifrån att en av tre undervisande lärare avslutar sin anställning på skolan.

Arbetsplatsförlagt lärande

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inkommen dokumentation framgår att elever som läser på Hantverksprogrammet inriktning frisör, barberare och hår- och makeupstylist samt Försäljnings- och serviceprogrammet ska ges arbetsplatsförlagt lärande (APL) om 15 veckor. Av elevernas scheman framgår att APL genomförs en dag i veckan i år 2 respektive år 3 under hela läsåret. Vidare framgår av intervju med APL-ansvariga att eleverna i slutet av år 1 under tre dagar besöker APL-platsen eleverna ska vara på i år 2 och i början av år 2 görs ytterligare ett tredagarsbesök på APL-platsen innan APL:n ska starta. Syftet med dessa totalt sex dagar är för att eleven ska bekanta sig med sin APL-plats.

APL-ansvarig personal på skolenheten uppger att eleverna ska följa arbetsplatsens tider under sin APL och att varje APL-dag är sex till åtta timmar lång och motsvarar en arbetsdag. Detta är något som handledaren på APL-platsen bestämmer i samråd med skolans APL-ansvariga. Vidare

uppgger APL-ansvariga att skolan planerar för totalt 62 APL-dagar under tre år.

Rektorn uppgger att en APL-vecka ska omfatta minst 23 timmars undervisningstid, vilket över 15 veckor blir 345 timmar. Skolan säkerställer, enligt rektorn, att varje APL-dag omfattar minst 7 timmar. Med 345 timmar som mål och 7 timmar per tillfälle ger det cirka 50 tillfällen varför skolan planerar för totalt 62 APL-dagar (31 per läsår i år 2 och 3). Rektorn uppgger också att tiden en elev ska vara på APL-platsen vid varje tillfälle skrivs in i avtal som upprättas mellan skolan och APL-platsen.

I intervjuer med elever, APL-ansvariga och rektorn framkommer att eleverna har en handledare på sin APL-plats och att APL-ansvariga följer upp och besöker elevens APL-plats flera gånger under läsåret. APL-ansvariga uppgger också att de kartlägger arbetsplatsen och har kontakt med handledare för att bedöma lämpligheten av att ta emot elever. Handledare informeras också om möjligheten att genomgå Skolverkets handledarutbildning vilket de flesta handledare gör eller har tidigare gjort. Vad gäller APL-platser uppgger rektorn att det inte finns färdiga avtal för ett helt årskullsintag; i stället kontakter APL-ansvariga arbetsplatserna inför varje läsår och skriver individuella avtal med arbetsplatsen när en elev ska tas emot.

Av inkommen dokumentation, intervjuer med elever, APL-ansvariga och rektorn framkommer att endast någon enstaka elev på Hantverksprogrammet inriktning frisör, barberare och hår- och makeupstylist gör APL på en stylistsalong eller motsvarande. I stort sett alla elever genomför sin APL i en butik inom handel. Rektorn uppgger också att det inte finns något programråd och att det görs försök att se till att organisera programråd. Rektorn uppgger vidare, vilket även framgår i intervju med APL-ansvariga, att det är svårt att hitta APL-platser som motsvarar den praktiska inriktningen inom Hantverksprogrammet. Huvudmannen har därför gått ut med rekommendationer om vilka kurser och vilket centralt innehåll som kan genomföras på APL inom respektive yrkesprogram. På till exempel Hantverksprogrammet inriktning frisör, barberare och hår- och makeupstylist handlar det till exempel om moment som rör kundkontakt och service. APL-ansvariga uppgger att kurser inom Personlig försäljning och Service och bemötande därför är förlagda på APL. De praktiska kurserna inom inriktningen får eleverna istället genomföra på skolan eftersom skolan inte kan få tag på APL-platser på till exempel stylistsalonger.

Av inkommen yttrande från huvudmannen framgår att rektorn beslutar om kurser och vilket centralt innehåll som eleverna tillgodogör sig på APL.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att ett yrkesprogram ska innehålla arbetsplatsförlagt lärande (16 kap. 16 § skollagen).

Av gymnasieförordningen framgår att när skolarbetet förläggs till en arbetsplats utanför skolan ska den arbetstid som gäller på arbetsplatsen tillämpas, om inte rektorn beslutar annat (3 kap. 3 § gymnasieförordningen).

Vidare framgår av gymnasieförordningen att arbetsplatsförlagt lärande ska omfatta minst 15 veckor. Varje vecka som genomförs på en arbetsplats ska för en elev i gymnasieskolan anses motsvara 23 timmars garanterad undervisningstid. Huvudmannen ansvarar för att skaffa platser för det arbetsplatsförlagda lärandet och att detta uppfyller de krav som finns för utbildningen. Rektorn beslutar om att hela eller delar av kurser ska förläggas till arbetsplatser och om hur fördelningen över läsåren ska göras (4 kap. 12 § gymnasieförordningen).

För en elev som deltar i arbetsplatsförlagt lärande ska det utses en handledare på arbetsplatsen. Som handledare får bara den anlitas som har nödvändiga kunskaper och erfarenheter för uppdraget och som även i övrigt bedöms vara lämplig (4 kap. 14 § gymnasieförordningen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att eleverna ges arbetsplatsförlagt lärande under ledning av handledare samt att rektorn har beslutat om delar av kurser som ska förläggas till arbetsplatser. Verksamheten uppfyller således författningarnas krav inom dessa områden.

Skolinspektionen bedömer dock att det finns brister vad gäller omfattningen på APL som eleverna ska genomföra under sina tre år. Detta gäller för elever på både Hantverksprogrammet inriktning frisör, barberare och hår- och makeupstylist och Försäljnings- och serviceprogrammet. Av utredningen framgår att skolan beräknat att elevernas arbetsplatsförlagda lärande ska omfatta totalt 345 timmar, fördelat över två läsår (år 2 och 3). Enligt rektorn motsvarar detta 15 veckors arbetsplatsförlagd lärande, då varje vecka anses bestå av minst 23 timmars undervisningstid. Skolan har mot bakgrund av detta planerat för totalt 62 APL-dagar, det vill säga 31 dagar per läsår. Skolinspektionen konstaterar att omfattningen om minst 15 veckor APL ska ses utifrån praktik på heltid vilket motsvarar fem dagar per vecka. Det innebär att 15 veckor ska motsvara 75 dagar. Skolans planerade 62 APL-dagar motsvarar därför endast cirka 12,5 veckor, vilket innebär att eleverna får APL i mindre omfattning än vad som krävs. Att skolan räknar om veckor till timmar (23 timmar per vecka x 15 veckor =

345 timmar) och sedan fördelar dessa över dagar (med 7 timmar per dag) innebär en felaktig tillämpning av lagstiftningens krav.

Studiehandledning på modersmålet

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inkommen dokumentation framgår att inga elever ges studiehandledning på modersmålet. I intervju uppger lärare att det finns många elever som är svaga i det svenska språket men att ingen elev ges studiehandledning på modersmålet. Lärarna uppger att de uppskattar att minst sju elever som de undervisar kan ha behov av studiehandledning på modersmålet. Det gäller språken somaliska och arabiska. Lärarna uppger också att dessa elever skulle ha bättre förutsättningar att klara sina kurser om de fick studiehandledning på modersmålet.

Även elevhälsan uppger att ingen elev för närvarande får studiehandledning på modersmålet. Elevhälsan uppger att ungefär hälften av eleverna på skolan har utländsk bakgrund, även om många är födda i Sverige. Enligt elevhälsan finns det elever som skulle kunna ha nytta av studiehandledning på modersmålet, särskilt i teoretiska ämnen. Vidare uppger elevhälsan att det finns en rutin som innebär att behoven ska identifieras i början av läsåret och att lärare ska signalera om detta men ingen lärare har uppmärksammat eventuella behov som kan finnas.

Rektorn uppger att biträdande rektorn/studie- och yrkesvägledaren, i början på läsåret, informerat elever om bland annat studiehandledning på modersmålet men att inga elever anmält sådant behov. Rektorn uppger vidare att cirka hälften av eleverna vid skolan har annat modersmål och det är sannolikt att det finns elever som kan vara i behov av studiehandledning på modersmålet.

Rättslig reglering

Av gymnasieförordningen framgår att en elev ska få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det. Studiehandledning får ges i interaktiv form med informations- och kommunikationsteknik där eleven och studiehandledaren är åtskilda i rum men inte i tid, om det inte finns någon lämplig person inom skolenheten som kan ge studiehandledning och huvudmannen trots upprepade ansträngningar inte har lyckats anställa en sådan (9 kap. 9 § gymnasieförordningen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister avseende studiehandledning på modersmålet. Skolinspektionen framhåller att studiehandledning på modersmålet är ett stöd som ska ges till elever utifrån att lärare bedömt att eleven kan ha sådant behov. Av utredningen framgår att inga elever, vid tiden för tillsynen, ges studiehandledning på modersmålet. Lärare uppger att det finns elever som kan ha behov av studiehandledning på modersmålet, framför allt i språken somaliska och arabiska. Enligt lärarna skulle eleverna ges bättre förutsättningar att klara sina kurser om de fick studiehandledning på modersmålet. Trots detta har inte lärare identifierat vilka elever som ska ges ett sådant stöd och anmält behoven till rektorn.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

DBGY Juvelen AB verksamhet vid Drottning Blankas Gymnasieskola Gävle uppfyller inte författningarnas krav vad gäller behöriga lärare, arbetsförlagt lärande samt studiehandledning på modersmålet. Det finns därför skäl att förelägga DBGY Juvelen AB att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Anmärkning

Frånvaro

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med elever, lärare och elevhälsan framgår att lärare kontrollerar närvaron varje lektion och om en elev inte är närvarande registreras detta i skolans närvarosystem. Enligt APL-ansvariga kontrolleras också elevers närvaro vid varje APL-dag och skulle eleven vara frånvarande kontaktas skolan av APL-platsen. APL-ansvariga har också kontakt med elever genom sms för att kontrollera elevens närvaro på arbetsplatsen eftersom de inte alltid litar på att APL-handledaren hör av sig vid en elevs frånvaro. Det framgår också av inkommen dokumentation och intervjuer att kontakt tas med elev och vårdnadshavare när elever är frånvarande utan giltigt skäl.

Av inkommen dokumentation framgår att rutinen under läsåret 2024/25 varit att frånvaroutredning ska genomföras om en elevs frånvaro överstiger 30 procent. Skolinspektionen har tagit del av frånvarostatistiken för läsåret

2024/25. Av statistiken framgår att 33 elever som innevarande läsår, 2025/26, går i år 2 och 3, under förra läsåret hade en frånvaro över 30 procent. Under läsåret 2024/25 genomfördes fyra frånvaroutredningar.

Rektorn uppger att rutinen för att följa upp frånvaron uppdaterades inför läsåret 2025/26. Lärare ser över frånvaron varje vecka, tar kontakt med elev och vårdnadshavare om eleven är frånvarande. Rutinen är också ändrad så att lärare ska reagera och ta kontakt med elevhälsan om de känner oro för en elevs frånvaro. Gränsen för när frånvaroutredning ska genomföras är också ändrad från 30 till 20 procent enligt elevhälsan och rektorn. Elevhälsan säger att syftet med ändringen från 30 till 20 procent är för att lärare och elevhälsa tidigare ska upptäcka elever som har upprepad eller längre frånvaro.

I frånvarostatistiken från läsåret 2024/25 finns ytterligare 23 elever som hade en frånvaro över 20 procent. Elevhälsan uppger att de i början av terminen gått igenom förra läsårets frånvarostatistik. Utifrån statistiken har elevhälsan påbörjat flera frånvaroutredningar. Vid tiden för tillsynen pågår 18 frånvaroutredningar. Rektorn och elevhälsan uppger att fler frånvaroutredningar borde genomförts förra läsåret men på grund av frånvaro och personalbrist i elevhälsan genomfördes endast fyra frånvaroutredningar. Elevhälsan uppger vidare att ansvarig för att genomföra frånvaroutredningar är kuratorn men den tjänsten är en halvtidstjänst vilket innebär att det är svårt att hinna med alla frånvaroutredningar som behöver genomföras. Rektorn instämmer och uppger att han vid behov kommer föra dialog med skolchefen avseende resursförstärkningar då skolan ligger efter med arbetet med frånvaroutredningar.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att en elev i gymnasieskolan ska delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli.

Om en elev i gymnasieskolan utan giltigt skäl uteblir från den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, ska rektorn se till att elevens vårdnadshavare samma dag informeras om att eleven har varit frånvarande. Om det finns särskilda skäl behöver elevens vårdnadshavare inte informeras samma dag.

Vid upprepad eller längre frånvaro ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövligt. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § skollagen är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas (15 kap. 16 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att frånvaroarbetet vid skolan inte brister avseende att följa upp elevers frånvaro och ta kontakt med elev och vårdnadshavare vid ogiltig frånvaro.

Däremot bedömer Skolinspektionen att det finns brister i arbetet med att genomföra frånvaroutredningar. Av utredningen framgår att endast fyra frånvaroutredningar genomfördes under föregående läsår trots att antalet elever med upprepad och långvarig frånvaro var betydligt fler än fyra elever. Under innevarande läsår pågår flera frånvaroutredningar då behovet har uppmärksammats av rektor och elevhälsa utifrån uppföljning av föregående års frånvarostatistik. Skolinspektionen konstaterar dock att detta inte är tillräckligt och att fler frånvaroutredningar bör genomföras så att åtgärder kan vidtas för alla elever som bedöms ha upprepad och långvarig frånvaro.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. DBGY Juvelen AB verksamhet vid Drottning Blankas Gymnasieskola Gävle uppfyller inte författningarnas krav vad gäller arbetet med frånvaro. Utredningen visar att det finns många elever med upprepad och långvarig frånvaro men att få frånvaroutredningar genomförts tidigare läsår. Inför innevarande läsår har rutinerna för arbetet med frånvaro reviderats och rektorn har sett till att flera frånvaroutredningar påbörjats. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristen som mindre allvarlig och finner därför skäl att tilldela ange DBGY Juvelen AB en anmärkning.

Områden utan konstaterade brister

Extra anpassningar, anmäla och utreda särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med lärare, elevhälsa och rektor framgår att lärare ger elever extra anpassningar när lärare bedömer att eleven riskerar att inte nå betygskriterierna i kursen. Lärarna uppger att när extra anpassningar inte fungerat för att eleven ska nå betygskriterierna har de markerat detta i skolans elevsystem och i samband med klasskonferenser diskuterat elever med elevhälsan. Lärarna har uppfattat att elever är därmed anmälda för att utredas för särskilt stöd. Elevhälsan uppger att rutinen för anmälan till

rektorn att elev kan behöva utredas för särskilt stöd inte fungerat. Enligt elevhälsan och rektorn har arbetsgången varit otydlig. Elevhälsan uppger att lärare förväntat sig att specialpedagogen ska genomföra vissa extra anpassningar och ansvara för dokumentationen av genomförda extra anpassningar. Elevhälsan och rektorn uppger att rutinen för arbetet med särskilt stöd har förtydligats och gått igenom med lärare. Det nya arbetssättet innebär att lärare ansvarar för att ge elever stöd i form av extra anpassningar samt dokumentera extra anpassningar. När dessa insatser bedöms inte ge önskat resultat ska lärare ta upp detta med specialpedagogen och göra en anmälan till rektorn om att eleven behöver utredas för särskilt stöd.

Elevhälsan uppger att arbetet tidigare läsår inte fungerat vilket inneburit att många elever inte klarat betygskriterierna men trots detta inte heller anmälts för behov av utredning för särskilt stöd. Enligt elevhälsan och rektorn har förtydligandet av rutinerna innevarande termin resulterat i att fyra elever anmälts för behov av utredning för särskilt stöd. Vidare har elevhälsan utifrån föregående läsårs resultat påbörjat utredningar för särskilt stöd för 36 elever. Rektorn uppger också att flera utredningar hunnit genomföras. Det finns vid tiden för tillsynen tio aktiva åtgärdsprogram, det har efter utredning om särskilt stöd, denna termin fattats sju beslut om att inte upprätta åtgärdsprogram.

Rättslig reglering

Om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 3 kap. 7 § skollagen, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen (3 kap. 5 § skollagen).

Om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 3 kap. 5 § skollagen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd

ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt (3 kap. 7 § skollagen).

Ett åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas (3 kap. 9 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Förebyggande arbete för trygghet och studiero samt ordningsstörande beteende

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Trygghet

Av intervjuer med elever, elevhälsa och rektor framgår att de flesta elever känner sig trygga i skolan. Detta framkommer även av inkommen dokumentation i form av enkätresultat. Enligt elever, lärare och rektor har det förekommit incidenter som påverkat elevernas trygghet negativt. Även ökad trängsel i korridorerna, på grund av ett större elevantal på skolan jämfört med tidigare läsår, samt ett hårt och grovt språkbruk bland elever har påverkat elevernas känsla av trygghet. Enligt elever, elevhälsa och rektor har åtgärder vidtagits för att öka tryggheten på skolan. Bland annat har kameror satts upp i korridorerna och temaveckor om värdegrund och likabehandling genomförts återkommande. Dessutom har kurator och lärare fått i uppdrag att röra sig och synas mer i korridorerna samt att skolan också investerat i ljuddämpande möbler och inredning för att skapa en lugnare fysisk miljö.

Studiero, ordningsregler, regler för hantering av mobiltelefoner och annan kommunikationsutrustning och ordningsstörande beteende

Av intervjuer med elever, lärare, elevhälsan och rektor framgår att det finns klasser där studieron inte alltid är god. Detta framkommer också av inkommen dokumentation i form av enkätresultat. Enligt elever, lärare och elevhälsa kan studieron i klassrummen variera beroende på gruppstorlek, program och årskurser. I mindre grupper upplevs undervisningen som lugn, medan det blir betydligt stökigare när elever från olika program slås ihop och grupperna blir för stora. Elever och lärare uppger också att studieron påverkas negativt av ljud från korridorerna men också av sena ankomster, elever som under lektionstid pratar högt med andra elever om annat än skolarbetet och användandet av mobiltelefoner.

Elever, lärare och rektor uppger att det genomförs både förebyggande och åtgärdande insatser för att förbättra studieron. Elever och lärare uppger att det finns ordningsregler och regler för användandet av mobiltelefoner. Elever och lärare uppger också att en elev som stör lektionen blir tillsagd av lärare och kan behöva lämna klassrummet tillfälligt. Händelsen följs ofta upp i ett samtal mellan elev och lärare och dokumenteras i en incidentrapport som lämnas till rektor. Enligt rektor utreds elevers ordningsstörande beteende och åtgärder vidtas. Elever kan ges en muntlig varning och rektorn kan vidta vidare åtgärder enligt skolans konsekvenstrappa. Lärare, elevhälsa och rektor uppger också att lärare arbetar på olika sätt för skapa förutsättningar för att eleverna ska ha studiero. Till exempel tydliggörande av skolans ordningsregler och regler för hantering av mobiltelefoner, fasta placeringar i klassrummet och korta, strukturerade genomgångar.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero. Med studiero avses att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen. Huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet och studiero (5 kap. 3 § skollagen).

I förarbetena uttalas att ett förebyggande arbete för trygghet bl.a. innebär att skolor och huvudmän följer upp elevernas trygghet. Det innebär även att skolor och huvudmän analyserar vilka hinder som finns för att elever ska vara trygga och aktivt verkar för att dessa hinder undanröjs, i syfte att se till att eleverna är trygga under hela sin skoldag och därigenom har goda möjligheter till utveckling och lärande. Det förebyggande arbetet omfattar ett aktivt arbete med att främja de normer och värden som ska prägla utbildningen, bl.a. alla människors lika värde och respekt för andra

människors egenvärde samt jämställdhet, och åtgärder inriktade mot specifika problem som sexuella trakasserier eller andra former av kränkningar. Även att aktivt motverka alla former av kränkande behandling ingår i det förebyggande arbetet (Prop. 2021/22:160, s. 46 och 228).

Av skollagen framgår att det ska finnas ordningsregler för varje skolenhet. Ordningsreglerna och hur de följs ska regelbundet följas upp. Orsakerna till uppföljningens resultat ska analyseras. Ordningsreglerna ska utarbetas, följas upp och, vid behov, omarbetas under medverkan av eleverna (5 kap. 5 § skollagen).

Av skollagen framgår att vid undervisning får endast sådan användning av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning förekomma som sker enligt lärarens instruktioner i syfte att främja elevernas utveckling och lärande, eller utgör extra anpassningar eller särskilt stöd enligt 3 kap. skollagen. Om det finns särskilda skäl får dock rektorn eller en lärare tillåta en enskild elev att använda en mobiltelefon eller annan elektronisk kommunikationsutrustning även i andra fall (5 kap. 4 a § skollagen).

Av skollagen framgår att det ska för varje skolenhet finnas skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning (5 kap. 4 e § skollagen).

Av skollagen framgår att om en elev i gymnasieskolan som vid upprepade tillfällen stört ordningen, uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarligare förseelse, ska rektorn se till att saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare. Med utgångspunkt i vad som framkommit i utredningen ska rektorn se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende (5 kap. 9 och 10 §§ skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att DBGY Juvelen AB brutit mot bestämmelserna när det gäller förebyggande arbete för trygghet och studiero, ordningsregler, regler för hantering av mobiltelefoner och annan kommunikationsutrustning och ordningsstörande beteende. Ärendet ska därför avslutas i dessa delar.

Anmäla kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med elever, lärare, elevhälsa och rektor framgår att konflikter och kränkande uttryck förekommer bland eleverna. Lärarna uppger att de alltid säger till elever, bland annat när de hör elever använda ett olämpligt språk men att de tidigare inte alltid gjorde en anmälan om kränkande

behandling. Detta har innevarande läsår förbättrats enligt elevhälsan och rektorn. Rektorn uppger att det gjordes för få anmälningar förra läsåret och att detta delvis beror på att lärare inte följde skolans rutiner. Rektorn har därför förtydligat för all personal att alla misstänkta fall av kränkande behandling ska anmälas.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att alla som verkar inom utbildningen ska aktivt motverka alla former av kränkande behandling. En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden (1 kap. 5 §, 5 kap. 6 §, 6 kap. 10 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att DBGY Juvelen AB brutit mot bestämmelserna när det gäller anmäla kränkande behandling. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Nationella prov

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av nationell statistik för vårterminen 2024 framkommer att en större andel av eleverna på Drottning Blankas Gymnasieskola Gävle, jämfört med riket, har fått ett högre kursbetyg än deras resultat på de nationella proven. Detta gäller i framför allt kurserna engelska 6, matematik 2b och svenska som andraspråk 3. Nationell statistik för vårterminen 2025 finns inte att tillgå vid tiden för tillsynen. Av skolans egen uppföljning avseende relationen mellan resultaten på de nationella proven och kursbetygen i engelska 6, matematik 2b och svenska som andraspråk 3 framgår att skillnaderna i resultaten mellan provresultat och kursbetyg har minskat jämfört med tidigare läsår. Lärare och rektorn uppger att det vidtagits flera åtgärder senaste två läsåren för att minska avvikelsen mellan resultaten på nationella proven och kursbetyg. Bland annat har ämneslag bildats för att utveckla undervisningens innehåll och bedömningskonferenser införts för att öka likvärdigheten i bedömningar. Vidare har även ett samarbete inletts med en annan gymnasieskola för sambedömning av nationella proven.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att vid betygssättningen i en kurs som det ges ett nationellt prov i ska elevens resultat på det provet särskilt beaktas. Provresultatet eller resultat på delprov ska dock inte särskilt beaktas om det finns särskilda skäl (15 kap. 25 a § skollagen).

I förarbetena till bestämmelsen (prop. 2017/18:14, s. 26) anges bland annat att formuleringen att elevens resultat på det nationella provet särskilt ska beaktas vid betygssättningen understryker att resultatet på ett nationellt prov normalt sett har en större betydelse än vilket annat enskilt prov eller bedömningsunderlag som helst. Provresultatet eller resultat på delprov ska inte beaktas särskilt om det finns särskilda skäl. Med särskilda skäl avses sådana situationer där det finns ovanliga och särskilt beaktansvärda omständigheter som gör att den betygssättande läraren ska kunna göra ett avsteg från huvudregeln att resultatet på ett nationellt prov särskilt ska beaktas vid betygssättningen. Typiskt sett bör det vara fråga om situationer där provresultatet eller resultat på delprov inte ger en rättvisande bild av vad som tidigare är känt om elevens kunskaper och detta beror på omständigheter som eleven inte själv råder över. Det kan exempelvis vara fråga om felande teknik och hjälpmedel som inte fungerat vid ett delprov. Det kan också vara fråga om personliga förhållanden, t.ex. dödsfall i familjen eller vänskretsen eller andra omvälvande händelser. Det kan dock även vara fråga om omständigheter som eleven själv förfogar över, såsom att det har konstaterats att eleven har fuskat vid provet.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att DBGY Juvelen AB brutit mot bestämmelserna när det gäller att särskilt beakta nationella prov vid betygssättningen. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Jin Sarac Batifi

Beslutsfattare

Signerat av: Jin Sarac Batifi

X Mikaeil Yousefi

Föredragande

Signerat av: Mikaeil Yousefi

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Ola Cederblad och Amela Fific medverkat.